

ADALET YÜKSEK
MAHKEMESİ KANUNU
TASLAK – 1

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı, Adalet Yüksek Kurumu Daireleri'nin verdiği her türlü kararın yargı denetimini yaparak, yargıda şeffaflığı ve hesapverirliği güvenceye almak, yasama dokunulmazlığından yararlananlar hakkında soruşturma açılmasına ve kovuşturma yapılmasına izin vererek yasama dokunulmazlığını ve hukukun üstünlüğünü birlikte güvence altına almak ve Adalet Yüksek Mahkemesi'nin kuruluşu, teşkilâtı, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Mahkeme: Adalet Yüksek Mahkemesi
- b) Kurum: Adalet Yüksek Kurumu: Toplumun tüm kesimlerinin tercihlerini yansıtacak surette seçilmiş üyelerden oluşan ve ülkenin adalet ve yargı politikalarını bağımsız olarak ve ülke

ihtiyaçlarına uygun olarak belirleyen ve uygulayan kurumu,

c) Kurum: Adalet Yüksek Kurumu'nu

ç) TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni

d) Genel Kurul: Adalet Yüksek Mahkemesi Genel Kurulu'nu

e) Daire, Daireler: Adalet Yüksek Mahkemesi Daireleri'ni

f) Anayasa: 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mahkemenin Görev ve Yetkileri

Mahkemenin Görevleri

MADDE 3 – (1) Mahkeme amacı doğrultusunda aşağıdaki hususlarda yargı kurum ve organlarının kararlarına ve işlemlerine karşı açılacak dava ve itirazlara bakar.

(2) Mahkemenin görev ve yetkilerine aşağıdakiler dahildir; ancak bu görev ve yetkiler bunlarla sınırlı değildir.

a) Mahkemeye yapılan başvuru üzerine göreceği davada Kurum üyeliğinden el çektirilmesine, üyeliğin düşürülmesine karar vermek,

b) Kurum üyelerinin disiplin sorumluluklarına ilişkin hususları ve görevlerini ifa ederken işledikleri suçlar hakkında yargılamak karar vermek,

c) Yasama ve yürütme organı üyelerinin görevlerini ifa ederken işledikleri suçlar ve dahil oldukları hukuki uyuşmazlıklar hakkında soruşturma izni vermek ve hazırlanan iddianameyi kabul etmek,

- ç) Üst düzey kamu görevlilerini ifa ederken işlediği iddia edilen suçlar hakkında 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca cezai yargılamalarını yapmak
- d) Alt düzey kamu görevlilerinin suçları ile ilgili ağır ceza mahkemelerinin uzmanlaşmış heyetleri tarafından verilen kararları temyiz mercii olarak denetlemek,
- e) Meslek kuruluşlarının verdiği kararlara karşı Kurum nezdinde itiraz ve yeniden değerlendirme sonucunda verilen kararların yargı denetimini yapmak,
- f) Kuruma üye atanması ve üye atanma süreci hakkında verilen tüm kararların yargısal denetimini yapmak,
- g) Hukuk mesleği mensuplarının kişisel ve görev suçları hakkında hukuki ve cezai yargılamaları yapmak,

İKİNCİ KISIM

Adalet Yüksek Mahkemesi Üyeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelerin Nitelikleri

Üyelerin Seçilme Yeterliliği

MADDE 5 - (1) Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için, adayların işbu Kanunun 6.maddesinde sayılan genel yeterlilik ve 7. maddesinde sayılan özel yeterlilik şartlarını taşıması gerekmektedir. Ayrıca, adaylar gizli sicillerinin kamuya açılmasına izin vermek zorundadır.

Genel Yeterlilik Şartları

Madde 6 - (1) Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için aşağıdaki bentlerde sayılan genel yeterlilik şartlarına sahip olmak gerekir.

- a) Elli beş yaşını doldurmuş olmak,
- b) Hukuk lisans eğitimi tamamlamış olmak,
- c) Hakimlik, savcılık, avukatlık meslek gruplarının herhangi birinden en az 15 yıllık tecrübeye sahip olmak veya yüksek öğrenim kurumlarında hukuk, iktisat, maliye, kamu yönetimi profesörlüğü yapmış olmak,
- ç) Hâkimlik mesleğine alınmaya engel bir hâlinin bulunmayan ve hakimliğin gerektirdiği ahlak ve seciyeye sahip olmak,
- d) Daha önce hiçbir siyasi partide görev yapmamış ve hiçbir siyasi partiye üye olmamış olmak,
- e) Daha önce hiçbir suçtan hüküm giymemiş olmak ve geçmişte gerçekleştirdiği eylem nedeniyle disiplin sorumluluğuna gidilmemiş olmak.

Özel yeterlilik şartları

Madde 7 - (1) İdari Dava Dairesi, Ceza Dava Dairesi, Etik Disiplin Dairesi, Tazminat Davası Dairesi, Yüce Divan Dava İzinleri Dairesinde görev yapacak olan hakimler için aranan özel yeterlilik şartları aşağıdaki gibidir.

(2) İdari Dava Dairesi, Ceza Dava Dairesi, Etik Disiplin Dairesi, Tazminat Davası Dairesi, Yüce Divan Dava İzinleri Dairesine seçilmek üzere Barolar, Noterler, Hakimler Yüksek Kurulu ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından aday gösterilecek üyeler için aranan özel şartlar şunlardır:

- a) İdare Dava Dairesi: İdare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında yüksek öğrenim kurumlarında profesörlük ya da idare hukuku alanında en az on beş yıl boyunca avukatlık veya savcılık mesleğini layıkıyla icra etmiş olmak, ya da idare hukuku ve ceza hukuku alanında hakimlik yapmış olmak aranır,

b) Ceza Dava Dairesi: İdare ve ceza hukuku alanında yüksek öğrenim kurumlarında profesörlük yapmış olmak ya da ceza hukuku alanında en az on beş yıl boyunca avukatlık veya savcılık mesleğini layıkıyla icra etmiş olmak ya da idare hukuku ve ceza hukuku alanında hakim olarak on beş yıl görev yapmış olması aranır. Toplamda ise yirmi yıl avukatlık, hakimlik ve savcılık mesleklerini layıkıyla icra etmiş olmak aranır,

c) Etik Disiplin Dairesi: Anayasa, idare ve ceza hukuku alanlarında yüksek öğrenim kurumlarında profesörlük yapmış olmak, veya ceza ve idare hukuku alanında en az on beş yıl boyunca avukatlık veya savcılık mesleğini layıkıyla icra etmiş olmak, ya da idare ve ceza hukuku alanında hakim olarak on beş yıl görev yapmış olması aranır. Toplamda ise yirmi yıl avukatlık, hakimlik ve savcılık mesleklerini layıkıyla icra etmiş olmak aranır,

ç) Tazminat Dairesi: İdare ve ceza hukuku alanında yüksek öğrenim kurumlarında profesörlük yapmış olmak, veya ceza hukuku alanında en az on beş yıl boyunca avukatlık veya savcılık mesleğini layıkıyla icra etmiş olmak ya da idare hukuku ve ceza hukuku alanında hakim olarak on beş yıl görev yapmış olması aranır. Toplamda ise yirmi yıl avukatlık, hakimlik ve savcılık mesleklerini layıkıyla icra etmiş olmak aranır,

d) Yüce Divan Daire İzinleri: Anayasa ve ceza hukuku alanlarında profesörlük yapmış olmak, veya ceza hukuku alanında en az on beş yıl boyunca avukatlık mesleğini layıkıyla icra etmiş olmak ya da idare hukuku ve ceza hukuku alanında hakim olarak on beş yıl görev yapmış olması aranır. Toplamda ise yirmi yıl avukatlık, hakimlik ve savcılık mesleklerini layıkıyla icra etmiş olmak aranır.

Dairelerde Üye Dağılımı

MADDE 8 – (1) İdari Dava Dairesinde; iki anayasa hukuku profesörü, bir idare hukuku profesörü, iki idare hukuku alanında

uzmanlaşmış avukat, iki idare hukuku hakimi ve üç üye ceza hukuku hakimi olmak üzere on üye görev yapar.

(2) Ceza Dava Dairesinde; bir idare hukuku profesörü, iki ceza hukuk profesörü, iki ceza hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, bir idare hukuku hakimi, dört ceza hukuku hakimi olmak üzere on üye görev yapar.

(3) Tazminat Dava Dairesinde; iki idare hukuku profesörü, bir ceza hukuku profesörü, bir ceza hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, bir idare hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, iki idare hukuku hakimi, üç ceza hukuku hakimi olmak üzere toplamda on üye görev yapar.

(4) Etik ve Disiplin Dairesinde; bir idare hukuku profesörü, bir anayasa hukuku profesörü, bir ceza hukuku profesörü, bir idare hukuku alanında avukat, bir ceza hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, iki idare hukuku hakimi, üç ceza hukuku hakimi olmak üzere toplamda on üye görev yapar.

(5) Yüce Divan Dava İzinleri Dairesinde; iki anayasa hukuku profesörü, bir ceza hukuku profesörü, bir idare hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, bir ceza hukuku alanında uzmanlaşmış avukat, bir idare hukuku hakimi, dört ceza hukuku hakimi olmak üzere toplam on üye görev yapar.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyelerin Seçimi ve Atanması

Üye Sayısı

MADDE 9 – (1) Mahkemede en az elli üye Mahkeme hakimi, bir üye Mahkeme başkanı ve bir üye Mahkeme başkan yardımcısı olmak üzere toplamda en az elli iki üye görev yapar.

(2) Dairelerde görev yapan mahkemeler yedi asil, üç yedek üyeden oluşur.

(3) İş yoğunluğu dikkate alınarak, Kurum yeni bir mahkeme açılmasına veya mevcut bir mahkemenin kapatılmasına karar verebilir. Mahkemenin her bir dairesinde en az bir mahkemenin görev yapması zorunludur.

Üyelerin Seçim Usulü

MADDE 10 - (1) Mahkemede görev yapan elli iki üyeden en az yirmi altısının hakimlik görevi yapanlar arasından seçilmesi zorunludur.

(2) Mahkemeye seçilecek üyelere yirmi altı üye Barolar, Noterler, Hakimler Kurulu ve Savcılar Kurulu tarafından gösterilecek elli iki aday arasından Kurum tarafından seçilir. Bu adaylar aşağıda belirtildiği şekilde;

- a) Beş üye seçmek amacıyla on aday Noterler tarafından,
 - b) Yedi üye seçmek amacıyla on dört aday Hakimler Kurulu tarafından,
 - c) Yedi üye seçmek amacıyla on dört aday Savcılar Kurulu tarafından,
 - ç) Yedi üye seçmek amacıyla on dört aday Barolar Birliği tarafından,
- gösterilir.

(3) Geriye kalan yirmi altı üye ise hakimlik görevi yapanlar arasından Kurum tarafından seçilir.

(4) Seçilen üyeler Mahkemenin Genel Kurulu'nu oluştururlar. Genel Kurul'u oluşturan üyeler, asil ve yedek üyelerin belirlenmesi için toplanarak oylama yaparlar. Oylama sonucunda hangi üyelerin asil, hangi üyelerin yedek üye olarak atanacağı belirlenir.

(5) Başkan, bir üyenin görev süresinin dolduğu tarihten on beş gün içerisinde bunun dışında bir boşalma olduğu takdirde ise derhâl, keyfiyeti üyeyi seçmeye ve aday göstermeye yetkili olanlara yazıyla bildirir ve bu tarihten itibaren otuz gün içerisinde diğer üyelerin seçilmesi ile aynı usulle yeni üye seçilir.

Üyelerin Atanması

MADDE 11 - (1) Mahkeme üyeleri Kurum tarafından atanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üyelerin Süresi, Üyeliğin Sona Ermesi ve El Çektirme

Üyelik Süresi

MADDE 12 - (1) Üyelik süresi kural olarak sekiz yıldır.

(2) Bir kimse en fazla iki defa seçilebilir. Ancak ikinci defa seçilen üyelerin görev süresi dört yıldır. Toplam görev süresi hiçbir koşul altında on iki yılı aşamaz.

(3) Üyeler azlolunamaz; kendileri istemedikçe görev süreleri dolmadan veya yetmiş yaşından önce emekliye sevk edilemezler. Üyelerin görevleri yalnızca Anayasada ve bu Kanunda öngörülen hâllerde sona erer.

(4) Emeklilik yaşına gelen üyeler aşağıdaki şartların hepsini sağladıkları takdirde görevlerine devam edebilirler:

- a) Üyelikleri sona ermeden bir ay on beş gün öncesinden emeklilik şartlarını taşıyan üyelere görevlerine devam edip etmek isteyip istemediklerinin sorulmasını takip eden on beş gün içinde üyeliğe devam etmeye istekli olduklarını yazılı şekilde beyan etmeleri gerekir.
- b) Sağlık durumunun görevini yapmaya engel teşkil etmediği-

ne ilişkin sağlık raporunun alınması gerekir. İlk alınan sağlık raporunun ardından görev süresi boyunca her iki senede bir yapılacak sağlık kontrollerinin yapılmasına ve sonuçların Genel Kurul ile paylaşılmasına izin vermesi gerekmektedir.

c) Adalet Yüksek Kurumu Kanunu'nda belirtilen performans değerlendirmesi sonucunun üyeliğin devamı için yeterli olması gerekmektedir.

(5) Hakimlerin ekonomik güvencelerini oluşturan emeklilik ikramiyeleri ve primleri hakkında Hukuk Meslekleri Kanunu'nda var olan düzenlemeler esas alınır.

(6) Mahkeme hakimleri, yardımcı hakim ve özetmen hakim bu Kanunda belirtilenlerin dışındaki özlük işleri ve hakları Hakimlik Kanunu uyarınca yerine getirilir.

(7) Mahkeme hakimleri, yardımcı hakimler ve özetmen hakimler için ilgili mevzuatta öngörülen tüm malî ve sosyal haklardan yararlanırlar.

(8) Mahkeme hakimleri ile bu kişilerin emeklileri ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Mahkeme bütçesinden ödenir.

Üyeliğin Sona Ermesi

MADDE 13 – (1) Mahkeme hakimleri, yardımcı hakimler ve özetmen hakim müddet ve kabule bağlı olmaksızın yazılı olarak görevlerinden çekilebilirler; seçtikleri tarihten itibaren görev sürelerinin sonunda veya sağlık nedenleri ile görevini yerine getiremeyecek oldukları sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılması hâlinde görevleri sona erer.

(2) Yedek üye, asil üye hakkında görevin düşürülmesini gerektirir bir hal olmadığının mahkeme hükmü ile kesinleşmesine

kadar görevde kalır.

(3) Başkan, bir üyenin görev süresinin dolduğu tarihten on beş gün içerisinde bunun dışında bir boşalma olduğu takdirde ise derhâl, keyfiyeti üyeyi seçmeye ve aday göstermeye yetkili olanlara yazıyla bildirir ve bu tarihten itibaren otuz gün içerisinde diğer üyelerin seçilmesi ile aynı usulle yeni üye seçilir.

Üyelikten El Çektirme

Madde 14 - (1) Genel Kurul, Mahkemenin herhangi bir hakimi görevi nedeniyle bir suçtan yargılandığı takdirde suçun niteliği göz önüne alarak kovuşturma sırasında görevini yapmaya engel bir durum olması halinde üyenin görevden geçici süre ile el çektilmesi ne karar verilebilir. Görevini yapmasına engel bir durum olmaması halinde hakimin görevine devam etmesine karar verebilir.

(2) El çektilmesine karar verilen üyenin yerine, el çektilme süresi boyunca yedek üye asil üye olarak görev alır.

Üyeliğin Düşürülmesi

Madde 15 - (1) Genel Kurul, Mahkemenin herhangi bir hakimi görevi ile ilgili bir suçtan hüküm giymesi halinde üyeliğinin düşürülmesine karar verir. Üyelikten el çektilme ve üyeliğin düşürülmesi kararlarına karşı kanun yolu açıktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yedek Üyelik

Yedek Üyelerin Seçimi ve Atanması

MADDE 16 – (1) Yedek üyeler asil üyelerle beraber seçilirler.

(2) Kurum tarafından Mahkemeye üye olarak seçilen kişilerden bir kısmı Genel Kurul tarafından yedek üye olarak atanır.

(3) Atama kararları gerekçelidir ve kamuya açıktır. Bu kararlara karşı on beş gün içerisinde Anayasa Mahkemesine yargı yoluna başvurulabilir. Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda verdiği kararlar kesindir.

Yedek Üyelerin Nitelikleri ve Üye Sayısı

MADDE 17 – (1) Asil ve yedek üyelerin seçim şartları aynıdır.

(2) Her dairede üç yedek üye görev yapar.

Yedek Üyelerin Görev Süresi

MADDE 18 – (1) Yedek üye olarak görev yapılan süre asil üyelik süresi ile aynıdır. Asil üyelerin üyeliğin sona ermesi, üyelikten el çektilmesi ve üyelikten düşürülmesi nedeniyle görevlerine devam etmemeleri halinde, boşalan asil üye yerine gecikmeksizin yedek üye atanır.

(2) Yedek üyelerin asil üyeliğe atanması halinde; asil üye, üye sıfatıyla kural olarak sekiz yıl görev yapar.

(3) Yedek üye, asil üye olarak atanması halinde, toplam görev süresi on iki yılı geçemez.

Yedek Üyelerin Görevleri

MADDE 19 – (1) Yedek üyeler görevli oldukları süre boyunca mahkeme faaliyetlerinin haricinde bilimsel çalışmalarda ve etkinliklerde görev alırlar.

(2) Mahkemelerin iş durumu dikkate alınarak ihtiyaç olduğu takdirde yedek üyeler Kurumun vereceği yeni mahkeme kurulması kararı üzerine yeni kurulacak mahkemede asil üye sıfatıyla göreve başlayabilir. Başkan ve Genel Kurul mahkemede görev alacak yedek üyeleri asil üye olarak atar.

(3) Asil üyenin yerine geçecek yedek üye kıdem sırasına göre atanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Adalet Yüksek Mahkemesi Teşkilatı

BİRİNCİ BÖLÜM

Mahkemenin Kuruluşu

MADDE 20 – (1) Mahkeme; Daireler, Başkanlık, Genel Kurul, Genel Sekreterlik ve bu birimlere bağlı personelden oluşur.

(2) Daireler İdari Dava Dairesi, Ceza Dava Dairesi, Etik Disiplin Dairesi, Tazminat Davası Dairesi, Yüce Divan Dava İzinleri Dairesi olmak üzere beş tanedir.

İdari Dava Dairesi

MADDE 21 – (1) Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere diğer dava dairelerinin alanlarına girmeyen alanlarda kurumun verdiği her türlü karara karşı açılan davalar bu dairede görülür. Kurumun verdiği aşağıdaki kararlara karşı ve fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere isteyen her gerçek ve tüzel kişi iptal dava açabilir.

(a) Kurum dairelerinin Kurumun iç işleyişine ilişkin verdiği kararlar,

(b) Kurumun, İtiraz ve Yeniden Değerlendirme Dairesi tarafından Hâkimler Kurulu, Savcılar Kurulu ve Türkiye Barolar Birliği kararlarına karşı gerçekleşen itirazlara ilişkin kararlar,

(c) Kurumun, İtiraz ve Yeniden Değerlendirme Dairesi tarafından Mesleğe Kabul, Atama, Özlük, Kariyer, Performans ve Tefiş Dairesi'nin Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay kararlarına karşı gerçekleştirdiği şikâyete ilişkin verdiği kararlar,

(ç) Kurumun İtiraz ve Yeniden Değerlendirme Dairesi tarafından Meslek Kuruluşlarının idari nitelikteki itirazlarına karşı vermiş olduğu kararlar,

(d) Cumhuriyet Başsavcısı aday gösterme sürecine ilişkin tüm kararlar.

(2) Kurum üyeliğinden el çektirme taleplerini inceler ve karara bağlar ve kurum üyeliğinin düşürülmesi hakkında talepleri inceler.

Ceza Dava Dairesi

MADDE 22 - (1) Hukuk meslek mensupları, üst düzey kamu görevlileri ve Kurum üyelerinin mesleği nedeniyle işlediği suçlardan dolayı yapılacak kovuşturmalar ve alt düzey kamu görevlilerinin meslekleri nedeniyle işlediği suçlardan dolayı yapılan kovuşturmaların temyiz yargılaması bu daire nezdindeki mahkemeler tarafından gerçekleştirilir.

(2) Soruşturma Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yürütülür. İddianame, Cumhuriyet Başsavcısı tarafından hazırlanır. Adli Hazırlık Mahkemesi'nin iddianameyi kabulü ile kovuşturma aşamasına geçilmiş olur.

(3) İlk derece mahkemesi olan Mahkeme kararlarına karşı Anayasa Mahkemesi'nde altmış gün içinde dava açılır.

(4) Mahkeme hakimlerinin suça karışmaları halinde yapılacak kovuşturma Mahkemenin Ceza Dairesinde görülmez. Bu tür davalar Anayasa Mahkemesi tarafından gerçekleştirilir ve Anayasa Mahkemesi bu davayı Yüce Divan sıfatı ile inceler.

Etik Disiplin Dava Dairesi

MADDE 23 - (1) Hakimler, avukatlar, savcılar ve diğer meslek kuruluşu üyelerinin ve Adalet Yüksek Kurulu üyelerinin, sıfat ve görevlerinin gereklerine uymayan hal ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre; Kurum tarafından verilen kararlara karşı açılan davalar bu dairede görülür.

(2) Disiplin cezası gerektiren konuların herhangi birinin varlığı

şö söz konusu ise iptal talebi mahkeme tarafından reddedilir.

(3) Disiplin cezasının onanmasına ilişkin kararlar oy çokluğu ile alınır.

(4) Davayı gören mahkeme;

(a) Aleyhine disiplin kararı verilen kişinin hakkının hukuka aykırı olarak ihlal edildiğini tespit etmesi halinde; disiplin kararını iptal kararı verir,

(b) Suçun niteliği ve cezanın ağırlığı arasında orantısızlık tespit ettiği hallerde; orantısızlığı gidererek Kurum tarafından verilen kararı düzelterek onar,

(c) Disiplin kararının hukuka uygun verildiğini tespit ettiği hallerde, davayı reddederek kararı onar.

(5) Nihai karar üyenin mensubu olduğu meslek kuruluşuna yazılı ile bildirilir.

Tazminat Dava Dairesi

MADDE 24 - (1) Hukuk meslek mensuplarının meslekleri nedeniyle haklarında açılan tazminat davaları bu dairede görülür:

(a) Hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı Devlet aleyhine tazminat davası açılır. Tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin ve Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Mahkemenin Tazminat Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür.

(b) Avukatlar aleyhine malpraktis sebebiyle açılacak tazminat davaları Adalet Yüksek Mahkemesinde görülür.

(c) Noterlerin kusursuz sorumluluğuna dayalı maddi ve manevi tazminat istemleri Adalet Yüksek Mahkemesinde görülür.

(ç) Yargı mensuplarının idari işlemleri nedeniyle açılacak taz-

minat davaları bu dairede görülür.

(2) Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise yargılama Anayasa Mahkemesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Anayasa Mahkemesi tarafından yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.

(3) Tazminat davası dilekçesinde hangi sorumluluk sebebine dayanıldığı ve delilleri açıkça belirtilir; varsa belgeler de eklenir.

Yüce Divan Dava İzinleri Dairesi

MADDE 25- (1) Yüce Divan Dava İzinleri Dairesi, Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıklar ve TBMM üyeleri ile hakkında Cumhuriyet Başsavcısı tarafından hazırlanan iddianameyi inceler. İnceleme sonucunda Genel Kurul tarafından değerlendirilmek üzere rapor hazırlanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Kurul

Genel Kurul Üyeleri ve Üye Sayısı

MADDE 26 – (1) Genel Kurul, Mahkemenin Dairelerinde görev yapan tüm üyelerin oluşturduğu kuruldur.

(2) Genel Kurul en az elli iki üyeden oluşur.

(3) Genel ve özel yeterlilik şartlarını taşıyan ve görevin gerektirdiği nitelikleri kendinde barındıran kadın mahkeme üye adaylarından en az iki kadın aday Dairelerde bulunan mahkemelere üye olarak atanır.

Genel Kurulun Görevleri

MADDE 27 – (1) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

(a) Yasama dokunulmazlığından yararlanan Türkiye Büyük

Millet Meclisi üyeleri, bakanlar ve Cumhurbaşkanının işlediği iddia edilen suçlar hakkında soruşturma izni vermek,

(b) Yasama dokunulmazlığından yararlanan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bakanlar ve Cumhurbaşkanının işlediği iddia edilen suçlar hakkında Cumhuriyet Başsavcısı tarafından hazırlanan iddianamenin kabulü kararının vermeye yetkilidir.

(b) Kurum üyelerinin üyelikten düşürülme davalarını görmek ve düşürülmesine karar vermek

(ç) İçtüzüğü kabul etmek veya değiştirmek,

(d) Mahkeme Başkanı ve Başkanvekilini seçmek,

(e) Bölümler arasındaki işbölümünü yapmak, bölümlerden birinin yıl içinde gelen işleri normal çalışmayla karşılanamayacak şekilde artmış ve bölümler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmişse takvim yılı başında toplanıp bir kısım işleri diğer bölüme vermek,

(f) Bölümler arasında meydana gelen iş bölümü uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak, fiilî veya hukuki imkânsızlık nedeniyle bir bölümün görevine giren işe bakamaması hâlinde diğer bölümü görevlendirmek,

(g) Yedek üyelerin ihtiyaca göre mahkeme oluşturulmasına ilişkin kararı vermek. Üyeler hakkında disiplin ve ceza soruşturması açılmasına, soruşturma ve kovuşturma tedbirlerine ve gerektiğinde disiplin cezası verilmesine ya da üyeliğin sona erdirilmesine karar vermek.

(ğ) İdari Dava Dairesi tarafından verilen Kurum üyeliğinden el çektirme kararlarının temyiz merci olarak görev yapmak, yargılama sonucunda üyeliğin düşürülmesini gerektirir bir hal olması durumunda üyelikten düşürme kararı vermek,

Genel Kurul Kararlarına İtiraz

MADDE 28 - (1) Genel Kurul, Cumhurbaşkanı, Bakanlar ve yasama organlarının görevi ile ilgili işlediği suçlardan dolayı Cumhuriyet Başsavcısı tarafından hazırlanan iddianame hakkında kabul ya da ret kararlarına karşı isteyen her gerçek veya tüzel kişinin Anayasa Mahkemesi önünde itiraz edebilir.

(2) Genel Kurul tarafından verilen ret ve onama kararları, en geç yirmi dört saat içerisinde Mahkemenin web sitesinde yayınlanır.

(3) İtiraz süresi Genel Kurul kararının web sitesinde yayınlanmasından itibaren on beş gündür.

(4) İtiraz sayısına bağlı olarak itirazlar birleştirilip tek bir seferde karara bağlanabilir.

Genel Kurulun toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 29 – (1) Genel Kurul sadece gerektiğinde toplanır.

(2) Genel Kurul toplantı yeter sayısı ve karar nisabı aşağıdaki gibidir.

(a) Toplantı yeter sayısı Genel Kurul üye sayısının en az üçte birinin katılımı ile sağlanır. İlk toplantıda anılan nisaba ulaşamadığı takdirde ikinci toplantının yapılması için nisap aranmaz.

(b) Karar yeter sayısı kural olarak katılanların üçte ikisidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başkanlık

Başkanın Görevleri

MADDE 30 - (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

(a) Genel Kurulun ve gerektiğinde dairelerin gündemini belirlemek,

(b) Genel Kurula başkanlık etmek; gerekli gördüğü takdirde kendi yerine bu görevi ifa etmek üzere Başkan Yardımcısını görevlendirebilir,

(c) Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcılarını görevlendirmek ve görevden almak,

(ç) Mahkemeyi temsil etmek,

(d) Mahkeme yönetmeliklerini onaylamak,

(e) Harcamaların Mahkeme bütçesine uygunluğunu denetlemek,

(f) Mahkeme personelinin atamasını yapmak,

(g) Mahkemenin verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak,

(ğ) Gerekli gördüğü takdirde basına ve kamuoyuna Mahkemeyle ilgili bilgi ve demeç vermek veya bu maksatla Başkan Yardımcısını, üyeleri görevlendirmek.

Mahkeme Başkan ve Başkanvekilinin Seçimi

MADDE 31 – (1) Mahkemenin gerçekleştireceği ilk oturuma kadar, başkanlık görevi Mahkemenin en yaşlı üyesince, başkanvekilliği görevi ise Mahkemenin ikinci en yaşlı üyesince yerine getirilir.

(2) Geçici Başkan ve Başkanvekili, kendileri dahil, bir oy toplama memuru, bir kâtip ve bir sekreterden oluşacak geçici başkanlık divanını belirlerler. Mahkemenin asil ve yedek üyelerinin katılımıyla gerçekleşecek ilk oturumda, geçici başkanlık divanı nezaretinde sırasıyla Başkan, Başkanvekili ve dairelerde görev alacak asil ve yedek üyeleri belirleyecek seçimler gerçekleştirilir. Seçimlerin tamamlanması ile geçici başkanlık divanının görevi kendiliğinden son bulur.

(3) Mahkeme Başkanı, tüm asil ve yedek üyeler içinden ilk oturumda gerçekleşecek gizli oylamayla seçilir. İlk iki oylamada üye tam sayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama gerçekleştirilir; dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, Mahkemenin başkanı seçilmiş olur. En fazla oy alan ikinci üye ise başkan vekili seçilmiş olur. Başkanlık ve Başkanvekilliği seçimleri her iki yılda bir yenilenir.

(2) Başkanvekiline, yokluğunda diğer daire başkanlarından kurumdaki görevleri bakımından en kıdemlisi, onun da yokluğunda başkan tarafından görevlendirilen üye vekâlet eder. Mahkemedeki görev bakımından en kıdemli üyenin belirlenemediği hallerde ise Mahkemenin en yaşlı üyesi Başkanvekiline yokluğunda vekâlet edecektir.

(3) Başkan gerekli gördüğü hallerde, görev ve yetkileri yazılı olarak başkan vekiline devredebilir.

Başkan Vekilinin Görev ve Yetkileri

MADDE 32- (1) Başkan vekilinin görev ve yetkileri şunlardır:

- (a) Başkanın katılmadığı genel kurul çalışmalarına başkanlık etmek,
- (b) Başkanın kendisine devrettiği yetkileri kullanmak,
- (c) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik Yapılanması ve Kadroların Teşkili

MADDE 33 – (1) Mahkemenin idari ve mali işleri ile sekretar-

ya hizmetlerini yerine getirmek üzere kurulan Genel Sekreterlik; Genel Sekreter, daire sekreterleri ve daire sekreterliklerin çalışmak üzere yeteri kadar idari personelden oluşur. Genel Sekreterliğin faaliyetleri Mahkeme Başkanlığınca gözetlenir ve denetlenir.

(2) Genel Sekreter, daire sekreterleri ve sekreterlik bünyesinde görev yapacak idari kadro kurum üyeleri dışından, şartları taşıyanlar arasından seçilir, kadrolu olarak çalışır ve meslek teminatından yararlanırlar.

(3) Mahkeme her dairesinde bir daire sekreterliği bulunur. Daire sekreterlikleri bir müdür, yeteri kadar katip ve kıdemli katipten oluşur. Daire sekreterliği müdürlerinin her biri Genel Sekreter yardımcısı olup Genel Sekretere bağlı çalışır ve Genel Sekreterliğin gözetim ve denetimi altında görevini yerine getirir.

(4) Genel Sekreterlik idari kadrolarının yanı sıra, Mahkeme görevlerini yerine getirmek amacıyla yardımcı hizmet birimi olarak Genel Sekreterliğe bağlı yeteri kadar büro personeli, Genel Sekreterliğin talebi ve Mahkeme Başkanlığının kararı ile oluşturulur.

(5) Büro personeli, naklen veya açıktan atama yoluyla atanır. Naklen atamalar Başkan tarafından yapılır. Açıktan ilk defa Devlet memurluğuna atanacaklar, Devlet memurluğuna giriş için yapılan merkezi sınavda başarılı sayılanlar arasından, Başkan tarafından oluşturulan üç kişilik komisyonca yapılacak sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınav sonucuna göre Başkan tarafından atanırlar.

Genel Sekreterlik İdari Kadroları Atama, Görev Süresi ve Kademe İlerlemesi

MADDE 34 – (1) İstinaf Mahkemesi Kıdemli Müdürlerinden ve İstinaf Mahkemesi Kıdemli Katiplerinden meslekte gerekli performans şartlarını başarı ile tamamlamış olanlar, ülke genelinde düzenlenecek Hukuk İdari Görevlerinde Yükselme Sınavından ve teknik yeterlilikleri ölçen sınavlardan gerekli başarı puanını elde

edenler objektif kriterlere göre ve kamuya açık gerçekleşecek mülakatlarda başarı elde etmek kaydıyla Mahkemenin idari kadrolarında görev yapmaya hak kazanırlar.

(2) Kişinin hangi mahkemede kalem personeli olarak çalışmak istediği ve mesleki geçmişi de dikkate alınarak Mahkeme nezdindeki görevine Kurum tarafından atanır.

(3) Mahkeme kalem personelleri dokuz yıl süreli sözleşme ile mesleğe başlatılırlar ve her üç yılda bir performans değerlendirmesine tabi tutulurlar.

(3) Mahkeme katipliği görevini en az üç yıl yürüten, gerekli performans şartlarını sağlayan kişiler bir üst kademe boşluk bulunması halinde Kıdemli Katiplik pozisyonuna yükseltilir.

(4) Kıdemli Katiplik görevini üç yıl yürüten kişiler gerekli performans şartlarını da sağlamak koşuluyla bir üst kademe olan Daire Sekreterliği pozisyonuna yükseltilir.

(5) Daire Sekreterliği görevini üç yıl yürüten kişiler gerekli performans şartlarını da sağlamak koşuluyla bir üst kademe olan Genel Sekreterliği pozisyonuna yükelebilirler.

(6) Genel Sekreter görevini dört yıl boyunca yürütülür.

(7) Bulunduğu kademe gerekli performans şartlarını sağlamayan kişilerin görevlerine son verilir. Dokuz yıllık sürenin sonunda sözleşme kendiliğinden sona erer. Mahkeme nezdinde Genel Sekreterlik görevi sona eren kişi tercihinin göre Mahkemenin mentorluk kadrolarına dahil olarak göreve devam edebilir veya özlük haklarını kaybetmemek kaydıyla ve uygun pozisyon bulunması halinde Genel Sekreterlikten önceki görevine geri dönerek emeklilik yaşı dolana kadar eski görevini ifa eder.

Genel Sekreterin Nitelikleri

MADDE 35 – (1) Mahkeme Genel Sekreteri en az kırk yedi

yaşını doldurmuş olmalıdır ve en az yirmi yedi yıllık meslek tecrübesine sahip olmalıdır. Ancak kariyer planında performans ve sınav değerlendirmesi üstün başarı gösterenler için öngörülen yaş ve meslek tecrübesi sınırlamaları sırasıyla kırk yedi yaş yerine otuz beş yaş ve yirmi yedi yıllık tecrübe yerine on sekiz yıl olarak kabul edilir.

Genel Sekreteri Seçimi

MADDE 36 – (1) Genel sekreterlik kadrosuna girmeye hak kazanan adaylar arasından, kurum Genel kurul tarafından yapılacak gizli oylamada en çok oy alan beş aday ismi Mahkeme Genel Sekreterliği teklif listesinde Mahkeme Başkanına iletilir. Mahkeme Başkanı, birlikte çalışmak istediği Genel Sekreteri teklif edilen beş aday arasından tayin eder.

(2) Mahkeme Genel Sekreterliği için öngörülen sınav ve mülakatlara ilişkin hususlar ilgili alt yönetmelikle, seçim süreci ve görev getirilmeye ilişkin hususlar ise kurum iç tüzüğü ile düzenlenir.

Görev Süresi, Görevden Alınma ve Çekilme

MADDE 37 – (1) Genel Sekreter dört yıl için göreve getirilir.

(2) Görev süresi boyunca Genel Sekreter süresi boyunca performans denetimine tabi tutulur.

(3) Genel Sekreter görevini mevzuata, Mahkeme stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütür. Mahkeme Genel Sekreteri, görev süresince gerçekleşen performans denetimlerinde yeterli ölçütleri sağlayamaması halinde, Mahkeme Başkanının gerekçeli önerisi ile Genel Kurul tarafından verilecek karar üzerine görevden alınabilir. İlgili karar için Genel Kurul genel toplanma ve karar nisabı uygulanır.

(4) Genel Sekreter gerekçesini açıklamak suretiyle kendi isteğiyle görev süresini doldurmaksızın görevinden çekilebilir.

(5) Kurum nezdinde görev süresi biten, görevden çekilen veya görevden alınan Genel Sekreter, talep halinde emeklilik yaşı gelene kadar, Genel Sekreterlik görevine atanmadan önce Temyiz Mahkemeleri, Kurum, Mahkeme, Anayasa Mahkemesi nezdinde icra ettiği kıdemli katiplik/müdürlük görevine dönerek emeklilik yaşını tamamlama imkanından yararlandırılır.

Genel Sekreterin Görev ve Yetkileri

MADDE 38- (1) Genel sekreter, başkan tarafından görevlendirilir.

- (2) Genel sekreter, başkanın gözetim ve denetimi altında;
 - (a) Başvuruların kayıt ve ilgili dairelere sevk edilmesi,
 - (b) Genel Kurul ve bölüm toplantılarıyla ilgili işlerin yürütülmesi,
 - (c) Kararların ve raporların otomasyonunun sağlanması ve arşivlenmesi,
 - (ç) Mahkemenin yazışmalarının yapılması,
 - (d) Mahkeme kararlarının uygulanmasının takip edilmesi ve bu konuda Genel Kurula bilgi verilmesi,
 - (d) Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi,
 - (e) Mahkemenin kurumsal, bilimsel, idari, mali ve teknik işlerinin yürütülmesi,
 - (f) Protokol işlerinin düzenlenmesi,

(9) Genel Sekreterin görevde olmaması durumunda, yerine Genel Sekreterin belirleyeceği yardımcılardan birisi vekâlet eder.

Mahkeme Daire Sekreteri, Nitelikleri, Seçimi ve Görev Süresi

MADDE 39 – (1) Daire Sekreterleri Mahkeme Genel Sekreter yardımcılığı görevini yürütür ve Kurumun her dairesinde bir Daire Sekreteri görev alır. Daire Sekreterleri liyakat ve performans

kriterlerine göre gerekli ilerleme ve başarıyı göstererek halihazırda Temyiz Mahkemeleri, Kurum, Mahkeme, Anayasa Mahkemesi kıdemli katiplikleri veya müdürlüklerinde görev yapanlar arasından, Mahkeme Genel Sekreterince belirlenirler.

(2) Daire Sekreterliği görevini yerine getirebilmek için kırk dört yaşını doldurmuş olmak ve yirmi dört yıllık meslekte tecrübesine sahip olmak gerekir.

(3) Daire Sekreterleri Genel Sekreter görevde kaldığı süre boyunca faaliyet yürütürler ve görev süreleri boyunca performans denetimine tabi tutulurlar. Daire Sekreterleri İlgili performans kriterlerinin sağlanmaması halinde Genel Sekreterce görevden alınırlar. Daire Sekreterleri gerekçesini açıklamak suretiyle kendi isteğiyle görev süresini doldurmaksızın görevinden çekilebilirler.

Daire Sekreterliklerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 40 – (1) Daire sekreterinin görev ve yetkileri şunlardır:

- (a) Kararların ve raporların otomasyonunun sağlanması ve arşivlenmesi
- (b) Genel sekreterlik tarafından gönderilen ilgili daireye sevk edilen başvuruları işleme almak,
- (c) Dairenin vereceği kararların ilgililerine tebliğini sağlamak,
- (ç) Kararların yürütülmesi için gerekli yazışma ve işlemleri gerçekleştirmek,
- (d) Bağlı olduğu Dairenin verdiği karar ve işlemleri arşivlemek,
- (e) Genel Sekreterlik, Mahkeme Başkanlığı ve Dairece verilen diğer görevleri yerine getirmek.
- (f) Daire içinde bulunan mahkemelerin kurumsal, bilimsel, idari, mali ve teknik işlerinin yürütülmesi,

(g) Yukarıda fıkralar kapsamında dairenin verdiği ilgili kararların yürütülmesi için gerekli yazışma ve işlemleri kurum adına gerçekleştirmek, ilgili kararlar ve işlemleri arşivlemek,

(ğ) Genel Sekreterlik, Kurum Başkanlığı ve Dairece verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Daire Katıplığı ve Kıdemli Katıplığı, Nitelikleri, Seçimi ve Görev Süresi

MADDE 41 – (1) İstinaf Mahkemesi Müdürlerinden ve İstinaf Mahkemesi Kıdemli Katıplılarından meslekte gerekli performans şartlarını başarı ile tamamlamış olanlar arasından ülke genelinde düzenlenecek Hukuk İdari Görevlerinde Yükselme Sınavından, teknik yeterlilik sınavlarından ve objektif kriterlere göre kamuya açık gerçekleşecek mülakatlardan gerekli olan 1.kategori başarı puanını elde edenler Kurum katıplığına girmeye hak kazanırlar ve Kurum tarafından belirlenecek ilgili dairede göreve atanırlar.

(2) Daire katıplığı görevini yerine getirebilmek için otuz sekiz yaşını doldurmuş olmak ve on sekiz yıllık meslekte tecrübesine sahip olmak gerekir.

(3) Daire katıpları üç yıl için göreve getirilir ve görev süresi boyunca performans denetimine tabi tutulur. Gerekli performans ölçütlerini sağlamayanların görevlerine son verilir.

(4) Katıplığı görevini üç yıl yürüten, performans ölçütlerini sağlayan ve kırk bir yaş ve yirmi bir yıl meslek tecrübesine sahip kişiler bir üst kademe olan Kıdemli Katıplık pozisyonuna yükseltilebilir.

(5) Kıdemli katip görevini üç yıl yürüten, performans ölçütlerini sağlayan, kırk dört yaş ve yirmi dört yıllık meslek tecrübesine sahip kişiler Daire Sekreteri olarak seçilebilmek için gerekli kriterleri sağlamış olurlar.

(6) Gerekli performans ölçütlerini yerine getirmeyen Kıdemli Katıplıların görevlerine son verilir. Her halükârda kurum idari kadrolarına atama tarihinden itibaren dokuz yıllık sürenin dolmasıyla Kurum bünyesindeki görev son bulur.

Kıdemli Katıplıların Görevleri

MADDE 42 - (1) Kıdemli katıplıların görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir.

- a) Yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak ve denetlemek.
- b) Daire kâtibi, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler arasında iş bölümü yapmak.
- c) Daire kâtibi, mübaşir, hizmetli ve diğer görevlilere işlerin öğretilmesi de dâhil olmak üzere hizmetlerin verimli ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için her türlü tedbiri almak.
- ç) Hakim veya yardımcı hakim uygun göreceği evrakın havalesini yapmak.
- d) Mahkeme tarafından fizikî ortamda teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yapmak.
- e) Güvencenin iadesi gereken hâllerde gerekli işlemleri yapmak.
- f) Kararların tebliğini sağlamak.
- g) Kanun yolu incelemesi için dosyada bulunan tüm belgelerin eksiksiz olarak UYAP ortamına aktarıldığını kontrol etmek, güvenli elektronik imza ile imzalamak ve diğer gerekli işlemleri yapmak.
- ğ) Arşivin düzenli tutulmasını sağlamak.
- h) Mevzuattan kaynaklanan hâkim veya yardımcı hakim tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Daire Katipliği Görevleri

MADDE 43 - (1) Daire kâtibinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) İş bölümüne göre kendisine verilen işleri biriktirmeden zamanında yapmak.
- b) Dosyaları ve evrakı zamanında kaydetmek.
- c) Soruşturma ve kovuşturması devam eden dosyaları eksiksiz ve düzenli bir şekilde muhafaza etmek.
- ç) Hakim veya yardımcı hakimın uygun göreceği evrakın havesini yapmak.
- d) Duruşma, ifade alma, keşif, otopsi, ölü muayenesi ve yer gösterme gibi işlemlerde hazır bulunarak tutanağı yazmak ve imzalamak.
- e) Müzekkereleri yazarak, takip ve tekid işlemlerini yapmak.
- f) Cumhuriyet başsavcılığı işlemleri ile mahkeme ara kararlarının gereğini yapmak.
- g) Karar ve tutanakları hakim veya yardımcı hakim bildirdiği şekilde dikkat ve itina ile yazarak imzalamak.
- ğ) Cumhuriyet başsavcılığında, fizikî olarak bilirkişilere teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yapmak.
- h) Her türlü tebligat evrakını hazırlamak.
- ı) Dizi pusulası düzenlemek.
- i) Dosya incelenmesine nezaret etmek.
- j) İş biten dosyaları arşive kaldırtmak.
- k) Mevzuattan kaynaklanan hâkim, yardımcı hakim ya da kıdemli katip tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mentor Hakim Yardımcı Hakim ve Özetmen Hakim

Mentor Hakim

MADDE 44 - (1) Mahkeme nezdinde sekiz yıl süreyle asil üye olarak görev yapan hakimler, devamındaki dört yıl da yedek üyeliğe hak kazanırsa tercihe göre Mahkemenin mentorluk kadrolarına dahil olarak göreve devam edebilir. Bu kişiler mentor hakim olarak dairelerde görev yapan hakim, yardımcı hakim ve özetmen hakimlere danışmanlık eder.

Yardımcı Hakim ve Özetmen Hakim Sayısı

MADDE 45 - (1) Her hakimın yanında en az bir yardımcı hakim görev yapar. Hakimın görev yaptığı mahkemenin iş yoğunluğu dikkate alınarak yeterli sayıda yardımcı hakim ve özetmen hakim görevlendirilir.

Yardımcı Hakimın Görevleri

MADDE 46 - (1) Yardımcı hakim görevlerini birlikte çalışacağı hakimler görevlendirme bildiriminde açıkça belirtir.

(2) Mahkemede, yargısal ve idari çalışmalara yardımcı olmak üzere yukarıda belirtilen şekilde yardımcı hakim görevlendirilir ya da atanır.

(3) Mahkemede yardımcı hakim olabilmek için aşağıdaki şartlardan birini taşımak gerekir:

- (a) Hakimlik Kanunu uyarınca öngörülen hakimlik kariyer planı doğrultusunda Temyiz Mahkemesi yardımcı hakimi olma koşullarını sağlamak.
- (b) Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyasal bilimler dallarında doçent, yardımcı doçent ya da doktorasını tamamlamış araştırma görevlisi olmak.

(c) Yardımcı hakim, idari yönden Başkana bağlı olup, görevlerini hâkimlik teminatına uygun olarak yerine getirirler.

(ç) Yardımcı hakim, Başkan tarafından kendilerine verilen dosyaların ve Raportör tarafından sunulan raporları inceler ve toplantılara katılırlar.

(d) Başkan tarafından gerektiğinde yardımcı hakim tanık veya uzman dinleme ve benzeri görevler verilebilir.

(e) Hakimin görüşü doğrultusunda gerekçeli karar taslaklarını hazırlamak,

(f) Yardımcı hakim Başkan tarafından komisyonlarda görevlendirilebilirler.

(g) Yardımcı hakim Başkanın izin vermesi koşuluyla üniversitelerde, Türkiye Adalet Akademisinde ve benzeri kurum ve kuruluşlarda ders, kurs ve konferans verebilirler.

(ğ) Kanun, İçtüzük, yönetmelik ya da Başkan tarafından verilen diğer görevleri yaparlar.

Özetmen Hakimin Görevleri

MADDE 47 - (1) Hakimlik meslek stajını başarı ile tamamlamış olanlar özetmen hakim ünvanıyla görevini yerine getirebilir.

(2) Özetmen hakim, dilekçeleri delilleri ve bilirkişi raporlarını özetler, tevdi edilen dosya ve evrakı inceler, duruşma ve keşif ile duruşma sonrası işlemlerde hakime yardımcı olur.

(3) Gerekli görülen hallerde hakim veya yardımcı hakimin yönlendirmesi doğrultusunda doktrin ve içtihatlar ile ilgili araştırma yapar, aynı zamanda ilgili daire katibi tarafından hazırlanan evrakın hakime sunulmadan önce kontrolünü gerçekleştirir.

ALTINCI BÖLÜM

İdari Personel

MADDE 48 - (1) Yardımcı idari personeli, Mahkemenin idari ve malî işleri ile sekreteryaya hizmetlerinin yerine getirilmesinde Mahkeme Sekreterliğine bağlı olarak görev alırlar ve sekreterlik idari personel kadrosuna dahildirler.

(2) İdari personel, naklen veya açıktan atama yoluyla atanır. Naklen atamalar Başkan tarafından yapılır. Açıktan ilk defa Devlet memurluğuna atanacaklar, Devlet memurluğuna giriş için yapılan merkezî sınavda başarılı sayılanlar arasından, Başkan tarafından oluşturulan üç kişilik komisyonca yapılacak sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınav sonucuna göre Başkan tarafından atanırlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yargılama Usulleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hususlar

Dava Açma Süresi

MADDE 49 - (1) Dava açma süresi, kararın muhatabına tebliğinden; diğer ilgililer için ise kararın resmi gazetede yayınlanmasından itibaren itibaren otuz gündür. Kararlar ayrıca Kurumu'nun web sitesinde de yayınlanır.

Dava Açmaya Ehil Olanlar

MADDE 50 - (1) Kurum Daireleri'nin, kararlarına karşı, isteyen her gerçek ya da tüzel kişi itiraz ileri sürerek dava açabilir.

Yargılama Usulü

MADDE 51 - (1) Yargılama esnasında seri yargılama uygulanır.

(2) İşbu Kanunun Üçüncü Kısımın İkinci Bölümünde açıklanan seri yargılama usulü üç aşamadan oluşur.

Duruşmalar

Madde 52 - (1) Davalar duruşmalı olarak görülür. Kural olarak bir adet tüm delillerin, iddiaların ve savunmaların tartışıldığı "ilk" duruşma ile karar duruşması olmak üzere en fazla iki adet duruşma yapılır. Dosyanın özelliklerine göre sadece karar duruşması yapılarak da dosya incelenip karara bağlanır.

(2) Duruşma süresince taraflar, taraf vekilleri ve diğer ilgili kişiler (bilirkişi, tanık, uzmanlar) hazır bulunur. Geçerli mazereti olmaksızın duruşmaya katılım olmaması halinde, yokluklarında karar verilir.

(3) Duruşmalar alenidir, duruşma tutanağı kamuya açıktır.

(4) İlgili Daire doksan gün içerisinde kendisine ikame ettirilen uyuşmazlık hakkında işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.

(5) Davanın reddi halinde kurum lehine harca ve avukatlık ücretine hükmolunmaz, kabul edilmesi halinde davayı açan taraf lehine hükmedilir.

(6) Kurumun her bir kararı aleyhine ayrı ayrı iptal davası açılır. Ancak, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile de dava açılabilir. Aynı maddi ve hukuki sebepten kaynaklanan fakat farklı taraflarca açılacak olan davalar birleştirilerek tek bir davada karara bağlanabilir.

Yürütmenin Durdurulması

Madde 53 - (1) İlgili dairede dava açılması dava edilen idari işlemin yürütmesini durdurmaz. Yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı

olduğu ve işlemin uygulanması halinde doğacak telafisi güç ve imkansız zararların neler olduğunun belirtilmesi zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Seri Yargılama Usulü

Dava ve Cevap Dilekçelerinin Teatisi

MADDE 54 - (1) Birinci aşamada, dava ve cevap dilekçeleri mahkemeye sunulur. Dilekçelerin ilgililere tebliğinin ardından taraflara tüm delilleri açıklama yükümlülüğü getirir.

(2) Mahkeme taraflara toplanması gereken diğer deliller varsa onların toplanılması için yetki verir.

(3) Birinci aşama on günü geçemez. Cevap dilekçesi verme süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren on gündür. Bu süreler uzatılamaz.

(4) Dava ve cevap dilekçesinin mahkemeye sunulmasının ve taraflara delil toplaması için yetki verildikten sonra birinci aşama tamamlanır ve ikinci aşamaya geçilir.

Replik ve Döplik Dilekçelerinin Teatisi

MADDE 55 - (1) İkinci aşamada, taraflarca iddia ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağına tabi olmaksızın cevap ve ikinci cevap dilekçelerini sunarlar.

(2) Davacı, cevap dilekçesinin tebliğinden itibaren on gün içinde cevaba cevap dilekçesi; davalı da davacının cevabının kendisine tebliğinden itibaren on gün içinde ikinci cevap dilekçesi verebilir.

İlk Duruşma

MADDE 56 - (1) Dilekçelerin teatisinin sonlanmasının takip eden on beş gün içinde taraflar duruşmaya çağrılır.

(2) Bu duruşmada tüm deliller, iddialar ve savunmalar tartışılır.

lır. Bilirkişi tanık ve ilgili kişilerin beyanda bulunması gerekiyorsa, bu duruşmada beyanda bulunurlar.

(3) Mahkeme kalemi duruşma günü tayin ederken, uyuşmazlık taraflarının uygunluğunu araştırır ve edindiği bilgilere duruşma gününü belirler. Bilirkişi ve tanık vb kişilerin gelmesine engel olacak olağanüstü bir durumun varlığı halinde mahkeme kalemi toplumun ve özel kişilerin menfaati arasındaki dengeye dikkat ederek duruşma gününü belirler.

(4) Duruşmaya tarafların katılması zorunludur. İlgili kişilerin duruşma sırasında hazır bulunmaması sebebiyle duruşma ertelenmez.

(5) Kural olarak sadece bir adet duruşma yapılır.

Karar Duruşması

MADDE 57 – (1) İlk duruşma ile karar duruşması arasındaki süre on beş günü aşamaz.

(2) Üçüncü aşamada, ilk duruşma esnasında tartışılan delillere ilişkin hukuki argümanlar ve çıkarımlar tartışılır.

(3) Hakim duruşmanın sonunda tarafların huzurunda kararını açıklar. Tarafların huzurunda açıklanan karar en geç on beş gün içinde gerekçesiyle beraber yazılı olarak taraflara tebliğ edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Cumhuriyet Başsavcısı Seçimlerine İtiraz Usulü

Cumhuriyet Başsavcısı Seçimlerine İtiraz

MADDE 58 – (1) Cumhuriyet Başsavcısı aday gösterme sürecinin her aşamasında alınan kararlar gerekçeli olup, kamuya açıktır.

(2) Cumhuriyet Başsavcısı aday gösterme sürecinin her aşama-

sında alınan kararlara karşı yargı denetimine açık olup, alınan kararlara karşı Mahkemede her gerçek ya da tüzel kişi dava açabilir.

(3) Cumhuriyet Başsavcısı aday gösterme ve seçim sürecine ilişkin açılacak davalara Mahkemenin İdari Dava Dairesi bakar.

(4) Birden fazla kişinin alınan aynı karara karşı dava açması halinde, tüm iddialar birleştirilerek tek bir dava şeklinde görülür.

(5) Mahkeme Cumhuriyet Başsavcısı aday gösterme ve seçilme süreci hakkında açılan davaları on beş gün içinde karara bağlar.

(6) Yürütmeyi durdurma talep edilmediği veya talep edilmiş olsa da Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı vermediği hallerde Cumhuriyet Başsavcısı seçimine devam edilir. Ancak ileride davanın kabulü kararı verilmesi halinde, aday olup seçilen kişinin görevi sona erer. Cumhuriyet Başsavcısı aday seçimi için yeni bir sürecin başlaması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kararlar

MADDE 59 - (1) Esas inceleme sonunda, Mahkeme davanın kabulüne veya reddine karar verir. Davacının iddiasının kabulüne kararı verilmesi halinde kararın sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir.

(2) Mahkeme yerindelik denetimi yapamaz.

(3) Kararı veren kurum, gecikmeksizin Mahkemenin kararı doğrultusunda işlem tesis etmeye ve eylemde bulunmaya mecburdur. Kurum, kararın kendisine tebliğinden itibaren derhal ve en geç on beş gün içerisinde yeni bir karar vermek veya işlem tesis etmek zorundadır. İdare, Mahkemenin verdiği kararın etkililerini hükümsüz kılacak şekilde işlem yapamaz ve kararda belirtilen

esaslar dairesinde yeni kararını tesis etmekle yükümlüdür.

(4) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından veya Kurum kararından kaynaklanmış ise, Mahkemenin uyuşmazlık hakkında vereceği karar ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırır.

(5) Tüm kararlar gerekçeli olarak açıklanır; Resmi Gazete’de ve Mahkemesinin internet sitesinde yayınlanır.

İçtihat Farklılıkları

MADDE 60 - (1) Aynı dairelerde bulunan farklı mahkemeler arasındaki içtihat farklılıkları var ise ilgili kişi Anayasa Mahkemesi’ne başvurabilir. Anayasa Mahkemesi içtihat farklılıklarını giderir.

(2) Anayasa Mahkemesi temyiz mercii olarak önüne gelen uyuşmazlıkları karara bağlar. Uyuşmazlıkları ilk derece mahkemesi sıfatıyla inceleyen aynı dairedeki farklı mahkemeler gelecekte benzer uyuşmazlıklara ilişkin vereceği kararlar Anayasa Mahkemesi’nin o konuda daha önce verdiği karara uygun olmak zorundadır.

Oylama şekli ve karar nisabı

MADDE 61 - (1) Daireler kararlarını katılanların salt çoğunluğuyla alır.

(2) Genel Kurul ve Yüce Divan Dava İzinleri Dairesi’nin vereceği kararlar üye sayısının üçte iki oy çokluğu aranır. Oylamaya en kıdemsiz üyeden başlanır. Oylama en kıdemli üyenin oyunu vermesi ile sona erer.

Mahkeme Kararlarının Kesinliği

MADDE 62 - (1) Bu kanunda bahsedilen temyize ilişkin düzenlemeler saklı kalmak şartıyla, Mahkemenin kararları kesindir. Mahkeme kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

(2) İptal kararları geriye yürümez.

Temyiz

MADDE 63 - (1) Mahkemenin kararlarına karşı temyiz hakkı tanındığı zaman temyiz merci Anayasa Mahkemesi’dir. Mahkeme temyiz mercinin kararlarına uymakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Yargılama İlişkin Diğer Hususlar

Başvuru hakkının kötüye kullanılması

MADDE 64 - (1) Başvuru hakkının kötüye kullanılmasına karşın dava hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen davacılar aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca [...] Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir.

Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü ile Devlet Sırrı Niteliğindeki Bilgiler

MADDE 65 - (1) Mahkeme, kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında yasama, yürütme, yargı organları, kamu idareleri, kamu görevlileri, bankalar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışmaya, bilgi ve belge istemeye, gerekli gördüğü her türlü belge, kayıt ve işlemi incelemeye, bilgi almak üzere her derece ve sınıftan kamu görevlileri ile ilgilileri çağırma, idare ve diğer tüzel kişilerden temsilci istemeye yetkilidir. Mahkemenin bu taleplerini belirtilen süre içinde yerine getirmeyenler hakkında genel hükümlere göre doğrudan soruşturma yapılır.

(2) Mahkemenin bakmakla görevli olduğu dava ve işlerle ilgili bilgiler, Devlet sırrı olduğu gerekçesiyle Mahkemeye karşı gizli tutulamaz.

(3) Tanıklık konusu bilgilerin Devlet sırrı niteliğini taşıması

hâlinde tanık, Mahkeme tarafından stenograf ve zabıt kâtibi dahi olmaksızın dinlenir. Başkan daha sonra bu tanık açıklamalarından sadece bakılmakta olan davanın esasına etkili olan hususları tutanağa geçirir. Açıklanması, devletin dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine zarar verebilecek, anayasal düzen ve dış ilişkilerde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler Devlet sırrı sayılır.

(4) Bu hükümler sözlü açıklamasına başvuru olanlar ile bilirkişilere de uygulanır.

Araç, Gereç ve Personelden Yararlanma

MADDE 66 - (1) Başkan ve mahkeme üyeleri sözlü açıklamalarda duruşmanın gerekli kıldığı durumlarda, Devlet kurum ve kuruluşlarına ait araç, gereç, stenograf ve teknik personelden yararlanmak için istemde bulunabilir. Bu istemler, ilgili makamlarca derhâl yerine getirilir.